

Mire megvirrad...

Julis! Julis! Asszony! Csak nem hagy békén, s én áldozatként, hogy szabaduljak tőle, elvonulok, mint a nagyokosok, tollat veszek a kezembe, azzal ámítom önmagát, hogy úr lettem, ahogy akarta. Alkotok. A baj ott kezdődik, hogy fogalma sincs arról, mit irkállok, csak azt lássa, hogy a szaporodnak a betűk a papíroson. Ahogy rágom a tollam végét, eszembe jut egykori tanító nénim, aki dupladioptriás szemüvege alól, kezében egy vonalzóval így fenytett:

- Áron, Áron, soha sem tudsz majd megírni egy szerelmes levelet! „Nem es kell” gondoltam magamban, hiszen van szájam, s megmondom annak, akit kiszemeltem, hogy mit érzek. Azért írtam ám csudajó fogalmazásokat év kezdetén, amikor arról kellett beszámolni: „Hogyan telt a nyári vakáció?”

Nekem osztán volt, amit írnak, mert egy nyáron annyi, de annyi minden történt, hogy az óra sose volt arra elég, hogy az összes „vidám történetemet” papírra vessem. Rég volt, elmúlt...

Most valamilyen rendszerbe kell szedjem mondandómat, hogy kialakuljon az iromány, mert úgy-e ma divat az okoskodás, a zsebtelefon s minden egyéb, amit, ha nagyanyám meglátna, azonnal vizet vetne; merthogy babona és igézés ellen az kell. Így legfeljebb, ha fentről lássa, testét forgassa sírjában, hogy mik vannak ideleln, mivé lettünk.

Rossz gyermeknek születtem. Anyám lenne a megmondhatója. Egyenest fenékkal jöttem a világra, mintha ügyet sem vetnék arra, hogy hova, milyen helyre kerültem. Osztán a pólyába sem leltem a helyem, mert akármilyen feszesen esszekötöztek, én a szopás utáni lustaság után rögvést szétrúgtam az egész pelenka

garmadát. Abban sem volt nagy köszönet, ahogy cseperedtem, mert, ami rosszat elképzélhet az ember, azt én mind véghezvittem: a macska talpára dióhéjat kötöttem s a farkához üres konzervdobozt; gyűjtogattam, igaz nem akarattal csak csikkel. Valahogy meg kell tanuljon az emberfia cigarettázni! Leestem a csűr legmagasabb gerendájáról, majd beléhaltam, aztán mégiscsak levegő után kapkodtam; leöntöttem a lábam kátránnyal, amikor épp csónakkal akartam világgá menni s még sorolhatnám, de legjobb elfelejteni, nehogy aztán utódaim nyomomba léphessenek, ha megismerik a való igazságot.

Amikorra nagylegényyé váltam - katonaság után -, a szoknyákat sem hagytam nézetlen, addig-addig, míg nem az egyik alól igen szép lábak villanyoztak fel, s mert nem volt egy cseppet sem engedékeny a gazdája, oltár elé vezettem, vesztetre.

Első években nem es volt semmi baj velünk. Megvoltunk, mint turbékoló galambok, csak hát burukkolni sem lehet állandóan. Kezdtem el-eljárogatni a kocsmába a cimborák nagy örömére, igaz arra mán az asszonynak gömbölyödött a hasa. Elsőszülött fiam után még kétszer dugott cipót köténye alá, s azzal megállapodtunk, nem lesz több gyermek. Szerencsére épp jókor, mert a legényke után úgy látszott, csak leányok jöttek a világra, s ha így folytatódott volna, úgy éreztük volna mi ketten emberek, hogy madárfészekbe élünk a sok csiripeléstől.

Megvoltunk, jól elvultunk mi a háromszéki hegyek alatt, éldegeltünk úgy, ahogy lehetett, este sötétben, nappal szerencsére világosban. Ha hideg volt fáztunk, ha meleg, hálát adtunk az Istennek. Most, ahogy visszaemlékezek, bizony sok örömünk volt akkoriba: ha véletlen nem vették el este a villanyt - az áldott

világosságért: ha sort láttunk a boltok előtt azért, mert tudtuk, hogy adnak valamit. Na, nem ajándékba, hanem pénzért, de ahol kígyóztak az emberek, ott vásárolni es lehetett. Ez pedig öröm volt a javából.

Julis vidám volt és gömbölyödött - na, nem úgy -, pedig állandóan azt siratta, hogy nincs, amit főzni, de valahogy örökké kitalálta a lelkem, mit varázsoljon, ami aztán az asztalra es került. Volt, hogy esszebújtak az asszonyokkal, csereberéltek, de minden áldott napra kijutott a bétevő falat.

Az öröm pont akkor köszöntött reánk, amikor nem es vártuk. A diktátor felszállt a levegőbe, s aztán szállt utána a lelke es barátai segedelmével. Szabadok lettünk. No, ekkor bolondult meg Julis. Az addigi nyugalomnak hamar vége szakadt, mert úgy-e a határokon csak úgy jöttek-mentek át az emberek, mint azelőtt a nyulak. S mert nem akarék nyúl lenni, állandóan rikácsolt az asszony, hogy elfuserált életet élünk, bezzeg a szomszédok már megszédíték magikot. A koma havonta zsákszámra hozza a gúnyát, édességet, kakaót s még szalicit es. Aztán egy nap színes televízióval lepte meg a családot, ekkor mán én es meggondoltam magam - nyúl lettem. S úgy megszoktam azt a jövő-menő életet, hogy csepp maradásom sem volt otthon. Amikor Pesten voltam kíváncsoltam haza, amikor meg otthon élveztem, hogy milyen jól menyen a dolgunk, kíváncsoltam vissza.

Végül a sok kíváncsoltás lett a vesztünk, mert Julis a pálinkának nem tudott ellentmondani, én a vonatnak, busznak. Az itóka pedig szédítette, s mire észrevette volna magát esmént domborodott a hasa.

- Te vagy a hibás - rikoltozott nekem, hogy vén fejire esmént pelenkázni kell, de már, amikor a világra hozta a negyedik gyermeket arra megenyhült a lelke, s úgy babusgatta drága kicsi fiát, mintha soha nem szólt volna

ellene. Én meg elnézegettem, amikor szoptatgatta, babusgatta, ilyenkor pedig ahelyett, hogy örvendtem volna, állandóan felmérgeződtem, magam sem tudtam miért.

Így, hogy megsaporodtunk, itthon maradék. Szerencsére három év nyulászkodás után - ami az én szótáramban már így maradt, mások fekete munkának nevezik - elég jól esszeszedtük magunkot. Vettünk egy traktort, a földeket végre visszakaptuk, volt ló es, tehén es, maradt még cimborá es itthon, akikkel hétvégeken leöblíthettem a torkom. S mert az embernek csupa jóakarói vannak ilyen helyen, egyszer meggyanúsítottak, hogy rossz a szemem. Hiába bizonygattam, hogy meglátom a Csere hegyén szálában még a fákat es, csak erősködtek, hogy nem látok az orromnál tovább, mert ha nem így lenne, észrevenném, hogy a komára jobban hasonlít a legkisebb fiam, mint reám.

Hű, de fel ment bennem a pumpa! Hazamentem, nézegettem ágyában az ártatlan kicsi gyermeket, s csak megláttam, hogy igazat szóltak a cimborák. Julissal es megbeszéltem éjnek idején, kicsit hangosabban, mint máskor szoktam, az meg beismerte, hogy néha-néha jól esett neki a szomszéd koma látogatása, s az es, ahogy az felhúzta a szoknyáját a feje felé. Esküdözött, hogy látni, nem látott semmit, egyrészt, mert setét vót, másrészt, mert a szoknya örökké eltakarta a szemet, csak érezte, hogy jó dolog esett meg vele.

- Te elfuserált egy ember vagy - vádaskodott - soha nem voltál itthon, amikor nekem kellett volna.

- Méghogy én vagyok a hibás! - mérgeződtem fel, s

kimentem az udvarra, hogy lehűtsem magam.

Osztán csend lett, aznap es, a következő napokban, hetekben es. Julis bátorsága kezdett visszajönni, épp a

tegnap monda, hogy legyek végre ruházkodásban es úr. Elévette a piroskabátot, amit a zsákba hoztam, s azt mondta, hogy a keresztelőre készíti elé, merthogy haza jön a koma s felkérte, hogy a kicsi Bandikát keresztvíz alá tarthassa. Méghogy a templomba tesznek csúffá!

Ma este kezdtem el írni, s biztoson bé es fejezem éjfélig. Az asszony csak azt lássa, hogy szaporodnak a betűk, csak még nem tudja, hogy ez lesz a védőbeszédem a tárgyaláson. Julis utolsó kívánsága, hogy okos embert lásson, bételjesedik. Én védem magam. Magam, s egyben a többi nyulat, akit átjárnak a határokon, hogy itthon az asszonyoknak jobb legyen.

Mire megvirrad, megtalálják a komát a csűrben s mellette véresen a kacort...

Ajánlom írásom a tanító néninek, aki elfelejtett megtanítani arra, hogy a szabadság nagyobb ártalom, mint a nyomor, ha nincs hezza elég esze az embernek.

Az okosságot elveszítettük valahol a hosszú székely barázdákon, mára csak a becsület maradt, s ha kell segítségül - a kacor...